Maa- ja metsätalousvaliokunta 20.10.2025
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Kirjallinen asiantuntijalausunto

E 80/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto luontohyvityksiä koskevasta etenemissuunnitelmasta

Luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta

- Luonnonsuojeluliitto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti luonnonarvomarkkinoihin ja ekologisiin kompensaatioihin kunhan sitovista reunaehdoista on huolehdittu
- Luonnonsuojeluliitto näkee hyvänä, että Suomen kannassa edistetään markkinapohjaisia välineitä luonnonsuojelussa, mutta kannassa tulisi painottaa vahvemmin luontokadon pysäyttämistä
- Suomessa on vahva pohja ekologisiin kompensaatioihin lainsäädännön kautta ja BOOST-hankkeessa on tehty hyvää työtä metodologian kehittämiseksi

Luonnonarvomarkkinoissa on mahdollisuuksia luonnonsuojelua täydentäväksi mekanismiksi

Luonnonsuojeluliitto näkee hyvänä, että ekologisia kompensaatioita ja luonnonarvomarkkinoita edistetään Suomessa ja EU:ssa. Oikein toteutettuna kyseiset välineet voivat tuoda uusia rahoitusmahdollisuuksia luontokadon hillitsemiseksi ja lisätä yksityisiä investointeja luonnon hyväksi. Markkinapohjaisten välineiden tulee kuitenkin olla luonnonsuojelua täydentäviä mekanismeja, eivätkä ne saa korvata julkista rahoitusta.

Luonnonarvokaupan edistäminen on tehtävä harkiten, jotta vältytään markkinoihin liittyviltä sudenkuopilta. Maailmalta on huonoja esimerkkejä[1] hankkeista, joissa on ollut ongelmia esimerkiksi pysyvyyden ja lisäisyyden kanssa, eikä uusia luontohyötyjä ole onnistuttu tuottamaan aiotulla tavalla. Pahimmassa tapauksessa markkinat ovat viherpesun mahdollistava ja luontokatoa kiihdyttävä mekanismi.

Suomen kannassa tulisi painottaa luontokadon pysäyttämistä

Suomen kanta tunnistaa uhat ja mahdollisuudet. On tärkeää, että Suomi korostaa lieventämishierarkian noudattamista: luonnolle aiheutuvia haittoja on ensisijaisesti vältettävä, sen jälkeen minimoitava ja vasta viime kädessä hyvittävä. Samalla kehittämisen tulee perustua tieteellisesti vahvoihin menetelmiin ja ekologiseen lisäisyyteen. Markkinoita kehitettäessä on varmistettava että lieventämishierarkian lisäksi jo olemassa olevat hyvät periaatteet, kuten "ei merkittävää haittaa" (DNSH) -periaate, aiheuttaja maksaa -periaate sekä varovaisuusperiaate toteutuvat.

Lisäksi Luonnonsuojeluliitto tukee Suomen varauksellista suhtautumista hiili- ja luonnonarvomarkkinoiden yhdistämiseen, sillä järjestelmillä on erilaiset ekologiset tavoitteet.

---

[1] NGOs reveal forest destruction caused by EU Nature Credits pilot, 2025, Fern. https://www.fern.org/publications-insight/ngos-reveal-forest-destruction-caused-by-eu-nature-credits-pilot/
New tricks: biodiversity offsetting and mining, 2019, Friend of the Earth UK, https://policy.friendsoftheearth.uk/insight/new-tricks-biodiversity-offsetting-and-mining
The Biodiversity Market Mirage, 2024, Firends of the Earth International, https://uploads.strikinglycdn.com/files/c062df04-edd8-4757-8668-a3f2258f03e6/04-FoEI-Biodiversity-offsets-report-full-rlr-online-only.pdf
Monitoring in Biodiversity offsetting, Moilanen et al. Global Ecology and Conservation, 2024, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2351989424002439?via%3Dihub

Luonnonsuojeluliitto kuitenkin katsoo, että Suomen kannassa tulisi entistä selkeämmin painottaa luontohyvitysten ensisijaista tavoitetta luontokadon pysäyttämisessä, ei markkinoiden tai biotalouden kasvattamisessa. Suomen kannassa esitetty ajatus siitä, että luontohyvitysten rahoitusvälineistöt voisivat vahvistaa biotaloutta, on tältä osin ongelmallinen.

Luonnonsuojeluliitto korostaa, että on tärkeää säilyttää ero luonnonsuojelulain mukaisen ekologisen kompensaation ja vapaaehtoisten luonnonarvomarkkinoiden välillä. Lain mukaan toteutettujen hankkeiden laadusta voidaan olla varmoja, mutta samanlainen sääntely ei automaattisesti ulotu kaikkeen luonnonarvomarkkinaan.

Luonnonsuojeluliitto on tyytyväinen, että Suomen tavoitteena on osallistua aktiivisesti EU-tason järjestelmän kehittämiseen. Suomella on vahva ekologiseen kompensaatioon liittyvä lainsäädäntö ja esimerkiksi BOOST-hankkeessa kehitetty laskentametodologia, joita voidaan viedä EU-tason keskusteluihin.

Suomennoksen luontohyvitys ei ole onnistunut käännös

Keskustelussa sekoittuu helposti luonnonsuojelulain mukainen ekologinen kompensaatio ja vapaaehtoiset luonnonarvomarkkinat. Monet eurooppalaiset ympäristöjärjestöt pitävät tärkeänä, että kompensointi pidettäisiin kokonaan erillään Roadmap for nature credits -tiedonannosta, eikä kehitettäviä nature credits'ejä tulisi käyttää kompensointiin.

Luonnonsuojeluliitto pitää ongelmallisena, että nature credits -termi on käännetty luontohyvitykseksi, sillä luonnonarvomarkkinat voivat olla muutakin kun hyvityksiä. Luontohyvitys jo lähtökohtaisesti pitää sisällään ajatuksen hyvittämisestä tai kompensoinnista, mitä kaikki luonnonarvomarkkina ei automaattisesti ole. On osoitettu, että kompensaatio ei toimi luontokatoa pysäytettäessä ilman tiukkaa sääntelyä, ja siksi on tärkeää että käsittellinen ero näiden välillä säilyy.

Lisätietoja:
Liisa Toopakka, monimuotoisuusasiantuntija, 040 5043 989, liisa.toopakka@sll.fi
Oona Huttunen, ilmastoasiantuntija, 044 493 8719, oona.huttunen@sll.fi